

dělnictva a nezaměstnanosti. V tomto ohledu rovněž provedl několik dotazníkových výzkumů mezi dělníky. Přestože byl Zwicker v oboru sociologickém de facto samoukem, vzešly z jeho pera nesporně důležité studie k sociologii nezaměstnanosti (*Nezaměstnanost*. Sociologická revue, 4, 1933, s. 82–87; *K sociologii nezaměstnanosti*. Sociologická revue, 5, 1934, s. 295–304; 6, 1935, s. 34–43). Tento stručný životopisný přehled Bruno Zwickera jistě dokazuje, že jej můžeme považovat za významného československého sociologa meziválečného období.

L. F. Peluněk

Dvacet let od úmrtí Františka Březiny

V únoru 2015 uplyne 20 let od úmrtí jednoho z prvních rusistů Filozofické fakulty MU – PhDr. Františka Březiny (21. 8. 1916 – 4. 2. 1995).

Březina byl absolventem přednášek významného etymologa a slavisty prof. V. Machka a měl tedy již jako student blízký vztah k ruštině. Když byl počátkem 50. let 20. stol. zaveden na fakultě ruský jazyk jako vyučovací předmět, byl Březina doporučen středoškolským učitelem L. Šwirkem, znalcem ruštiny z dob legií na Rusi, za jednoho z asistentů na tomto oboru. Proti jiným cizojazyčným oborům (francouzštině, angličtině, němčině), které těžily z předválečných tradic, postrádala ruština odborníky – znalce jazyka i zkušené pedagogy a její rozvoj byl ztížen i přílivem uchazečů o nový obor. Na příchozího pracovníka dolehly všechny tyto problémy a Březina jako člověk velmi svědomitý a odpovědný usiloval povědět o jejich překonávání. Výuka byla tehdy ztížena i tím, že šlo nejen o čerstvě přijaté absolventy gymnázií, ale i o mnohé věkem starší ucha-

zeče, kteří se dali do studia ruštiny při zaměstnání většinou nejen ze zájmu, ale i z nedostatku uplatnění v dosavadním oboru. Právě záležitosti těchto zájemců vedoucí k různým komplikacím, představovaly rozsáhlou náplň Březinovy pedagogické činnosti a staly se konec konců i jednou z příčin, proč další jeho odborný vývoj nedospěl k žádoucímu růstu vlastní publikační aktivity a počtu vědeckých hodnot. To vše přerušila posléze také vážná choroba, která vedla k jeho odchodu.

Vzpomeňme i dnes na pracovníka, který svou činností zřetelně poznamenal rozvoj důležitého fakultního oboru.

S. Žaža

Vzpomínka na Zdeňka Štěpánka

Začátkem ledna 2015 tomu bude již deset let, co nás opustil významný historik plukovník doc. PhDr. Zdeněk Štěpánek, CSc. Narodil se 17. července 1926 v Prosetíně nedaleko Bystřice nad Pernštejnem. Po ukončení středoškolských studií na gymnáziu v Boskovicích zahájil studium oborů zeměpis a dějepis na Masarykově univerzitě. Záhy se projevil jeho talent, takže v roce 1946 začal pracovat jako pomocná vědecká síla a o rok později se stal asistentem na Pedagogické fakultě MU. Základní vojenskou službu nastoupil 1. října 1950 a nedlouho poté byl převelen na historické pracoviště nově založené Vojenské technické akademie v Brně. Svou odbornou činností zde výrazně přispěl k pozvednutí vojenské kartografie z politické úrovně na úroveň odbornou. Již v této době se také začal zabývat historií českých zemí v období nacistické okupace. Výzkumu této problematiky pak zasvětil celý zbytek života.